

Пропозиція та її чинники

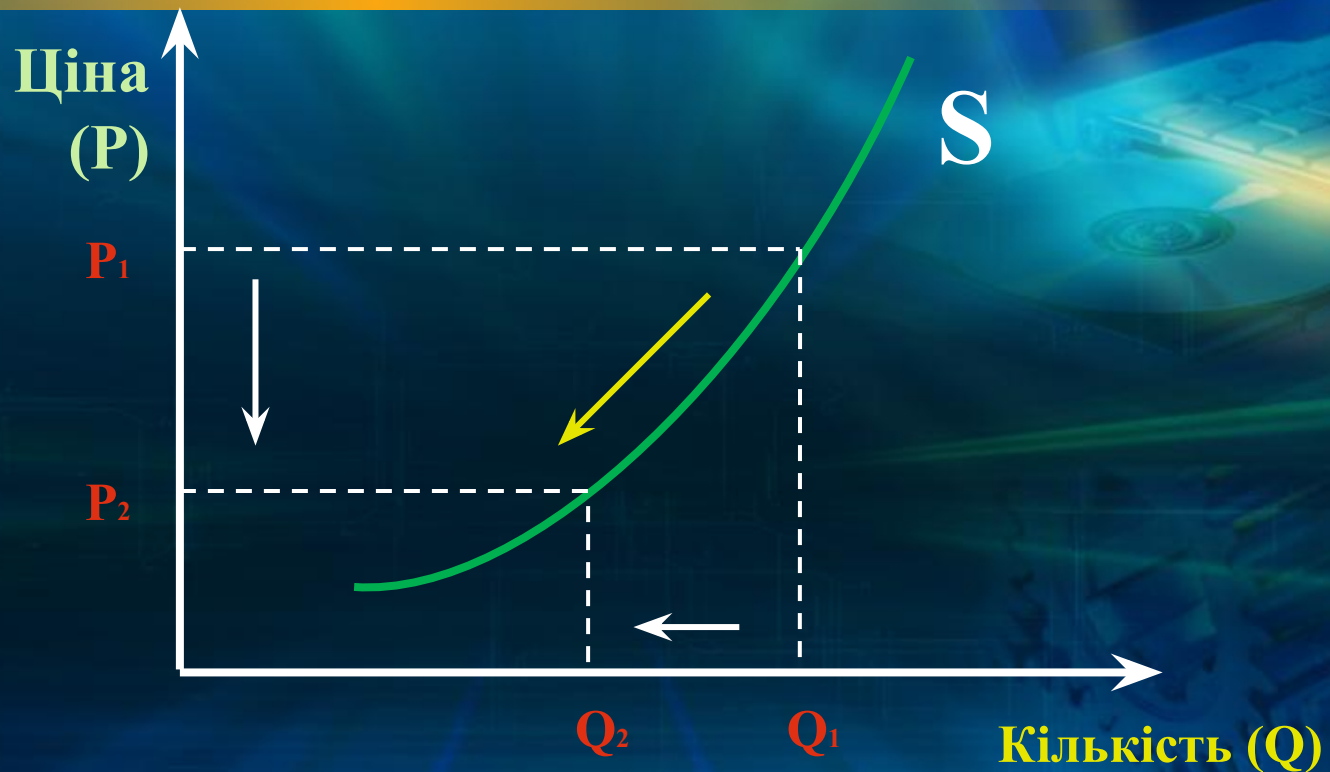
Основні визначення

- **Пропозиція** (S-supply)– це бажання і можливість виробника запропонувати до продажу товар за певними цінами.

Основні визначення

- **Величина пропозиції (Q_s)** – конкретна кількість товару, що запропонована на ринку за конкретну ціну.
- **Ціна пропозиції** — це та найнижча ціна, за якою виробник згоден запропонувати певну кількість товару

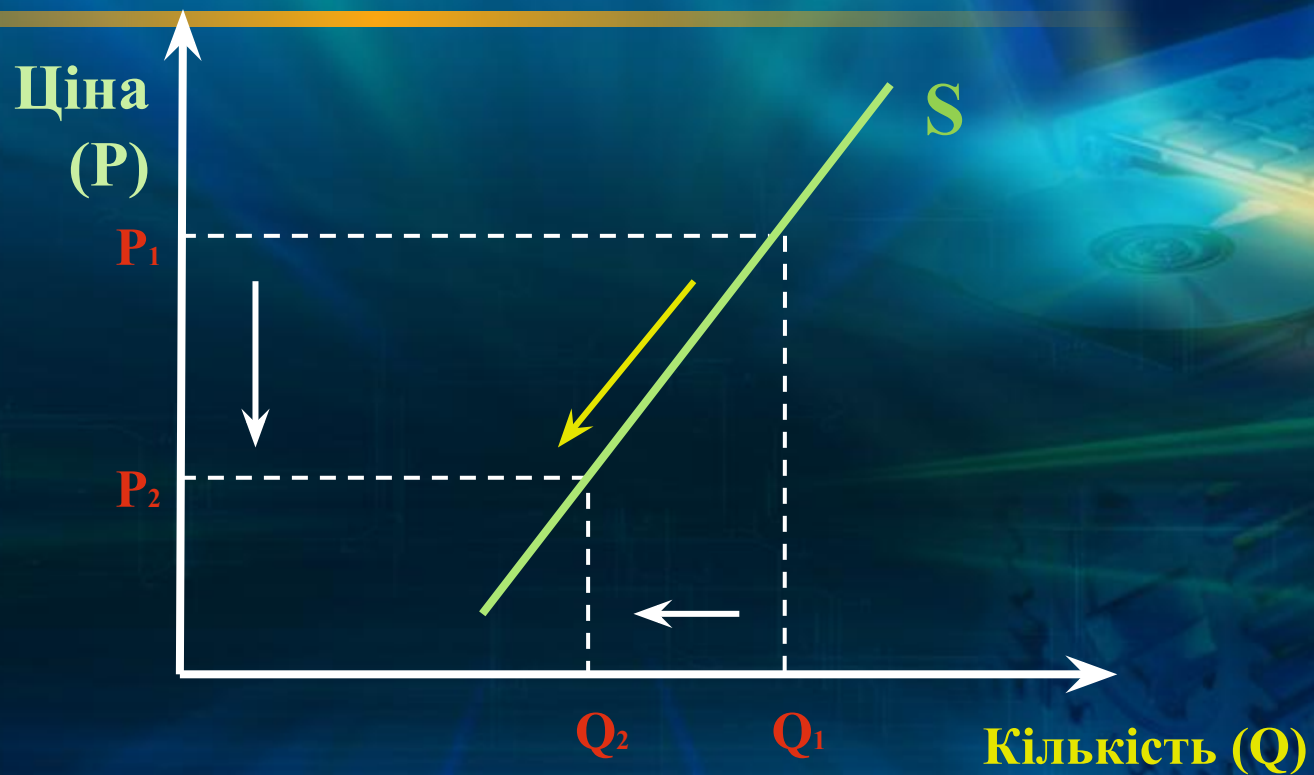
Крива пропозиції

Закон пропозиції: товарів за високими цінами буде запропоновано до продажу більше, ніж за низькими.

Крива пропозиції

У випадку лінійної залежності функція пропозиції буде задана

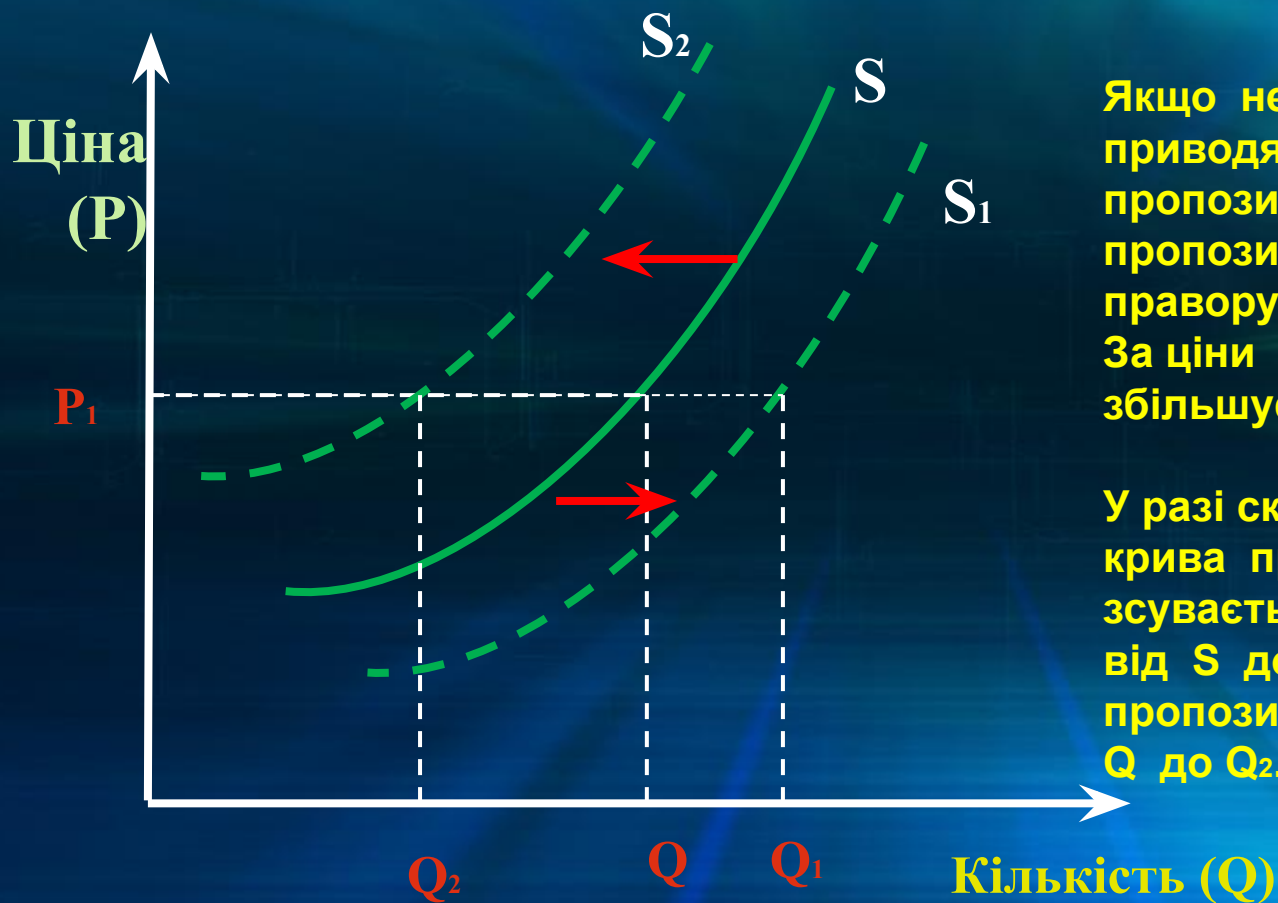
наступним чином: $Q_s = -a + b \times P,$

де Q_s – величина пропозиції товару; a, b – коефіцієнти;
 P – ціна за одиницю товару.

Нецінові чинники пропозиції

Чинник	Пояснення
Величина видатків виробництва товару	Чим вищі видатки, тим менший обсяг пропозиції, і навпаки
Податки і субсидії	Зниження податків і виділення субсидій скорочує видатки виробництва та збільшує пропозицію, і навпаки
Ціни інших товарів	Зміна ціни одного взаємозамінного товару приводить до однонаправленої зміни пропозиції іншого товару. Зміна ціни одного взаємодоповнюваного товару спричиняє протилежні зміни пропозиції іншого товару
Кількість продавців на ринку	Чим більше продавців, тим більший обсяг пропозиції
Очікування продавців щодо зміни цін	Очікування продавцями підвищення цін приводить до скорочення продукції сьогодні, тоді як очікування зниження цін збільшує поточну пропозицію
Технології	Чим вищий рівень наукового прогресу, тим ефективнішим стає виробництво, тобто на кожну одиницю витрачених ресурсів виробляється все більше кінцевої продукції. Відповідно пропозиція зростає.

Зміна пропозиції під дією нецінових факторів

Якщо нецінові фактори приводять до збільшення пропозиції, то крива пропозиції зсувається праворуч униз від S до S_1 . За ціни P_1 пропозиція збільшується з Q до Q_1 .

У разі скорочення пропозиції крива пропозиції зсувається ліворуч угору від S до S_2 . За ціни P_1 пропозиція збільшується з Q до Q_2 .

Еластичність пропозиції

- Пропозиція еластична, коли коефіцієнт еластичності більший за 1, і нееластична, коли коефіцієнт еластичності менший за 1.
- У загальному вигляді коефіцієнт еластичності пропозиції записується таким чином:

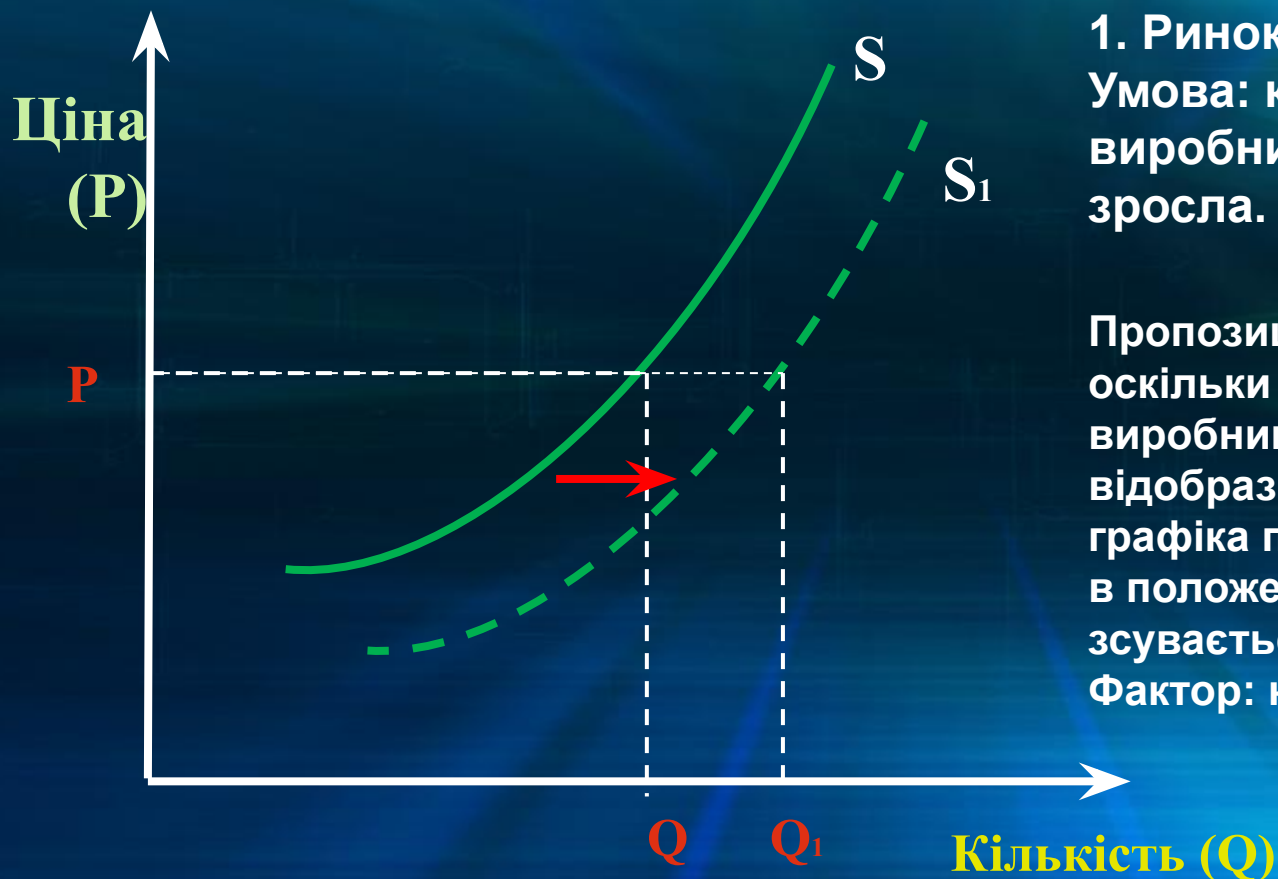
$$E_s = \frac{\Delta Q\%}{\Delta P\%}$$

- де E_s – коефіцієнт цінової еластичності пропозиції;
- $\Delta Q\%$ – зміна величини пропозиції, виражена у відсотках;
- $\Delta P\%$ – зміна ціни, виражена у відсотках.

Завдання 1.

Визначте зміни пропозиції за наведених умов, покажіть їх графічним способом та визначте неціновий фактор, який спричинив дані зміни.

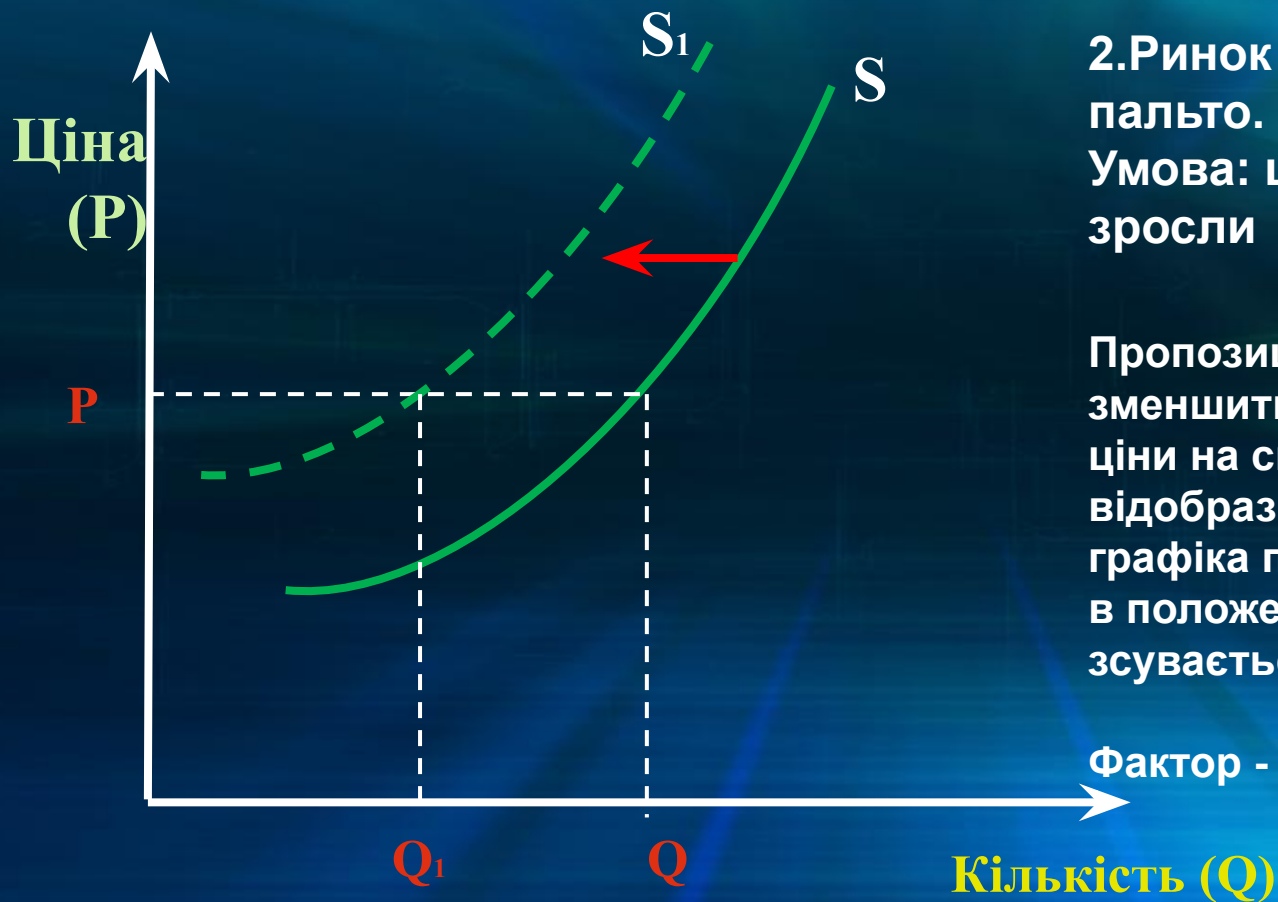

1. Ринок сірників.
Умова: кількість виробників сірників зросла.

Пропозиція сірників зростає, оскільки зростає кількість виробників, що графічно відобразиться в зміщенні графіка пропозиції з положення S в положення S_1 . Крива пропозиції зсувається праворуч.
Фактор: кількість виробників.

Завдання 1.

Визначте зміни пропозиції за наведених умов, покажіть їх графічним способом та визначте неціновий фактор, який спричинив дані зміни.

2. Ринок шкіряних пальто.

Умова: ціни на шкіру зросли

Пропозиція шкіряних пальто зменшиться, оскільки зросли ціни на сировину, що графічно відобразиться в зміщенні графіка пропозиції з положення S в положення S_1 . Крива пропозиції зсувається ліворуч.

Фактор - ціни на сировину.

Завдання 1.

Визначте зміни пропозиції за наведених умов, покажіть їх графічним способом та визначте неціновий фактор, який спричинив дані зміни.

3.Ринок автомобілів.

Умова: на підприємствах були застосовані нові більш високопродуктивні технологічні лінії.

Пропозиція автомобілів зростає, оскільки зростає продуктивність праці виробників в результаті застосування більш високопродуктивних технологій, що графічно відобразиться в зміщенні графіка пропозиції з положення S в положення S_1 . Крива пропозиції зсувається праворуч. Фактор: технологія виробництва (продуктивність праці).

Завдання 1.

Визначте зміни пропозиції за наведених умов, покажіть їх графічним способом та визначте неціновий фактор, який спричинив дані зміни.

4. Ринок кави.

Умова: В Бразилії мали місце заморозки, які вразили значну частину плантацій кави.

На ринку кави пропозиція зменшиться, як результат несприятливих природно - кліматичних умов, що графічно відобразиться в зміщенні графіка пропозиції з положення S в положення S_1 . Крива пропозиції зсувається ліворуч.
Фактор: вплив природно - кліматичних умов.

Завдання 1.

Визначте зміни пропозиції за наведених умов, покажіть їх графічним способом та визначте неціновий фактор, який спричинив дані зміни.

5.Ринок кухонних меблів.

Умова : зросли ціни на шкільні меблі.

Пропозиція кухонних меблів зменшиться, оскільки зросли ціни на шкільні меблі і виробники почнуть їх більше виробляти, що графічно відобразиться в зміщенні графіка пропозиції з положення S в положення S_1 . Крива пропозиції зсувається ліворуч.

Фактор: ціни на інші товари.

Завдання 2.

Визначити еластичність пропозиції автомобілів за умови, що ціна на них зросла з 17 тис. грн. до 20 тис.грн., а величина пропозиції збільшилася зі 150 до 170 штук за півроку.

Розв'язання:

$$E_s = \frac{\Delta Q}{\Delta P} * \frac{P_1 + P_2}{Q_1 + Q_2} = \frac{20}{3} * \frac{37}{320} = 0,077$$

- $E_s = 0,077$. Пропозиція нееластична.
- *Можемо зробити висновок, що в зв'язку із певними технологічними складнощами пропозиція автомобілів буде нееластичною.*

Висновки

- **Пропозиція** являє собою ту кількість товару, яку виробники готові запропонувати до продажу на ринку при тому чи іншому рівні цін.

Висновки

- **Пропозиція змінюється під впливом різноманітних факторів.** Коли змінюється ціновий фактор, на графіку відбувається зміна вздовж постійної кривої пропозиції.

Висновки

- **Зсуви кривої пропозиції відбуваються під впливом нецінових факторів.**
- **До основних нецінових факторів**, які впливають на пропозицію, відносяться:

Ціни на ресурси.

Прибутковість галузі.

Кількість виробників.

Зміни в технологіях виробництва.

Податки та субсидії.

Природно – кліматичні умови

Очікування виробників.

Висновки

- Реакцію виробників на коливання цін відображає поняття **еластичності**.
Пропозиція товару може бути еластичною, нееластичною та мати значення одиничної еластичності.

Висновки

- Основним фактором, який визначає еластичність пропозиції за ціною, є час.
- Фактори, які також впливають на еластичність пропозиції, наступні:
  - Ціни на інші товари.
  - Рівень досягнутого використання ресурсів.
  - Ступінь монополізованості галузі.
  - Технологічні особливості виробництва певного товару.

Список використаних джерел

- Бондарєва Н.Ф. Економіка. 11 клас. Рівень стандарту.- Х.: Вид. група "Основа", 2011.- 128 с., іл. (серія "Мій конспект")
- Крупська Л.П. Економіка. 11 клас. Рівень стандарту. Академічний рівень: Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів/ Л.П.Крупська, І.Є.Тимченко, Т.І. Чорна.-Х.:Вид-во "Ранок", 2011.-192 с.
- Олійник О.В. Олімпіадні завдання з економіки: Збірник/ О.В.Олійник, І.Є.Тимченко.- Х.Веста: Вид-во "Ранок", 2008.- 400 с.
- Моя економіка /Л.М.Кириленко, Л.П.Крупська, І.М. Пархоменко, І.Є.Тимченко.-К.: А.П.Н., 2002.-320 с.
- Довгань Г.Д. Основи економіки у визначеннях, таблицях і схемах. – Х.: Веста: Вид-во "Ранок", 2007.-96 с. –(Рятівник)
- <http://www.uk.wikipedia.org/>

Дякую за увагу!

